

TAITOTAULU: KLASSINEN KITARA

Tämä klassisen kitaran aineopetussuunnitelma on laadittu Pirkan opiston musiikkiopistossa annettavaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista instrumenttiopetusta varten. Taitotaulun tarkoituksena on olla oppimisen ja arvioinnin apuväline, jota oppilas käyttää yhteistyössä opettajan kanssa. Taitotaulun avulla oppilaalla ja opettajalla on mahdollisuus asettaa tavoitteita opintojen etenemiselle yhdessä.

Soittotunneilla käydään viikoittain oman opettajan kanssa. Yksilöopetuksessa tutustutaan soittimen mahdollisuuksiin, musiikin tyyllilajeihin ja monipuolisesti eri musiikkiteoksiin.

Itsenäinen harjoittelu kuuluu opintoihin alusta asti. Oppilas harjoittelee säännöllisesti kotona opettajien antamien ohjeiden mukaan. Soittoharrastuksen alussa harjoittelussa apuna voi olla myös oma vanhempi.

Esiintyminen ja konsertit ovat osa opintoja. Oppilas esiintyy itse ja kuuntelee lisäksi muiden esityksiä. Konsertteihin valmistaudutaan opettajan johdolla. Esiintyminen voi tapahtua yksin tai yhdessä muiden kanssa.

Yhteismusisointiin osallistutaan omien soittotaitojen mukaisesti. Duosoitto oman opettajan kanssa, opiston yhteiset äänitysprojektit, kitaraorkesteri sekä pienemmät kokoonpanot oman opettajan johdolla tulevat klassisen kitaran oppilaille tutuksi.

Musiikin hahmottaminen sisältää musiikin kuuntelua, musiikin hahmottamisen ryhmiin osallistumisen, improvisointia ja säveltämistä sekä teknologian keinojen hyödyntämistä osana opintoja.

Arviointi ja opinnäytteet tukevat tavoitteellista opiskelua. Pitkäjänteisellä harjoittelulla ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Arviointi on erottamaton osa oppimista oman opettajan johdolla. Opintojen edetessä myös oppilaan itsearviointitaidot kehittyvät.

Opinnäytteistä ja lopputyöstä oppilas saa sanallisen arvion omalta ja muilta opettajilta. Suorituksesta saatu kokemus sekä arviointilautakunnan kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita. Arvioinnin kohteita ovat soittimen hallinta, harjoittelu ja oppiminen, musiikin hahmottaminen, luovat taidot, yhteismusisoinnin taidot ja esiintymisvalmiudet.

OPINTOJEN KULKU

Perusopinnot

Opintojen alussa oppilas tutustuu valitsemaansa soittimeen ja kehittää opettajan ohjauksessa sen hallintaa ja perustaitoja. Perusopintojen aikana pääinstrumentissa suoritetaan opinnäytteet 1–3. Lapsille ja nuorilla perusopintojen kesto on korkeintaan 9 vuotta ja aikuisilla korkeintaan 5 vuotta.

Alkeet

- *Soittimeen tutustuminen*
- *Soittoasennon etsiminen*
- *Äänen tuottaminen ja kitaransoiton perustekniikka*
- *Harjoittelemaan opetteleminen*
- *Yksinkertaiset rytmit*
- *Oman ja muiden soiton kuuntelu*
- *Yksinkertaisten melodioiden soittaminen yhdessä opettajan kanssa*

Opinnäyte 1

- *Selkeä ja tasainen ääni*
- *Huomiota kiinnitetään puhtauteen ja äänenlaatuun*
- *Yksinkertaiset dynamiikkavaihtelut*
- *Oman tulkinnan löytäminen*
- *Nuotinluku ja kappaleen ulkoa soittaminen*
- *Harjoittelun itsenäistyminen, omatoimisuus ja oman oppimisen tarkastelu*
- *Musiikin kirjoittaminen ja omalle soittimelle ominaiset merkintätavat tutuiksi*
- *Esiintymiseen valmistautuminen*
- *Osaa toimia ryhmän jäsenenä, oman taitotason mukaisen rooli yhteissoitossa*

OPINNÄYTE 1

Konsertti tai lisäksi myös kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti

Tekninen osuus: Oppilas valmistaa 4-6 asteikkoa (C, G ja F -duurit sekä a, d, ja e -mollit luonnollisena), joista esitetään lautakunnan valinnan mukaan opinnäytteessä 1 duuri ja 1 molli. Kadenssit: I - V7 - I. Lisäksi soitetaan yksiääninen rytminen omaksumistehtävä.

Ohjelmisto-osuus: 4 erityylistä lyhyehköä kappaletta. Laajamuotoinen teos voi olla laajuudeltaan kahden kappaleen mittainen.

Ennen opinnäytteen suorittamista oppilas valmistaa opettajan kanssa kolminkertaisen määrän kappaleita opinnäytteen ohjelmistoon nähden.

Opinnäyte 2

- *Kiinnitetään huomiota äänenväriin, tulkintaan ja fraseeraus*
- *Tutustutaan syvemmin dynamiikkaan ja agogiikkaan*
- *Teknisten valmiuksien kehittäminen edelleen opettajan johdolla ja itsenäisesti*
- *Ymmärrys tekniikan merkityksestä musiikin tuottamisessa*
- *Opetellaan kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti*
- *Eri tyyilajien mukainen ilmaisu omalla soittimella*
- *Teknologian hyödyntäminen oppimisessa*
- *Rohkaisu improvisointiin ja musiikin tai materiaalin tuottamiseen omalla soittimella*
- *Syvennetään yhteissoittotaitoja*

OPINNÄYTE 2

Konsertti tai lisäksi myös kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti

Tekninen osuus: Oppilas valmistaa 6-10 asteikkoa (C, G, F, B, D, A ja E -duurit sekä a, d, ja e -mollit melodisena), joista esitetään lautakunnan valinnan mukaan opinnäytteessä 1 duuri ja 1 molli. Kadenssit: I - IV - V7 - I. Lisäksi soitetaan rytmisen omaksumistehtävä.

Ohjelmisto-osuus: 5 erityylistä kappaletta. Laajamuotoinen teos voi olla laajuudeltaan kahden kappaleen mittainen. Vähintään yhden kappaleen kohdalla suositetaan yhteissoittoa.

Ennen opinnäytteen suorittamista oppilas valmistaa opettajan kanssa kolminkertaisen määrän kappaleita opinnäytteen ohjelmistoon nähden.

Opinnäyte 3

- *Osaa tunnistaa soittoasennon ja tekniikan kehitettäviä asioita yhä itsenäisemmin*
- *Oman kehon tiedostaminen, rentous ja ergonomian perusteet*
- *Osaa käyttää luontevasti musiikkiin ja omaan instrumenttiin liittyvää sanastoa*
- *Oman ja muiden soiton havainnointi*
- *Kynsien käyttöön tutustuminen ja sitä kautta äänenmuodostuksen kehittäminen*
- *Soitettavan ohjelmiston suunnittelu oma-aloitteisesti ja oman muusikkouden vahvistuminen*
- *Internetin ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen ja traditiotuntemus*
- *Yhteissoitossa kykenee toimimaan kokoonpanon entistä haastavammissa rooleissa*
- *Konserttikäynnit ja omiin esiintymisiin valmistautuminen yhä itsenäisemmin*
- *Rohkaisu tunteiden ilmaisuun musiikin avulla*

OPINNÄYTE 3

Konsertti tai lisäksi myös kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti

Tekninen osuus: Oppilas valmistaa kaikki asteikot kahden oktaavin alueelta ilman vapaita kieliä (melodiset mollit). Opinnäytteessä esitetään lautakunnan valinnan mukaan 1 duuri ja 1 molli. Kadenssit soitetaan ilman vapaita kieliä: I - IV - V7 - I. Lisäksi soitetaan yksi etydimuotoinen kappale ja rytminen omaksumistehtävä.

Ohjelmisto-osuus: 5 erityylistä kappaletta, johon voi sisältyä myös laajamuotoinen teos. Vähintään yhden kappaleen kohdalla suositaan yhteissoittoa.

Ennen opinnäytteen suorittamista oppilas valmistaa opettajan kanssa kolminkertaisen määrän kappaleita opinnäytteen ohjelmistoon nähden.

Syventävät opinnot

Syventävien opintojen aikana oppilas valmistaa suunnittelemansa lopputyön. Lopputyössä voi hyödyntää omia kiinnostuksen kohteita, kuten esimerkiksi kamarimusiikkia, säveltämistä, teknologiaa tai eri tyyli- ja taiteenlajeja. Lopputyön ohjelmisto ja sisältö suunnitellaan yhdessä opettajan kanssa. Syventävien opintojen kesto on korkeintaan 4 vuotta.

Lopputyö

- *Laajentaa omaa musiikillista osaamista ja instrumenttitaitoja*
- *Asettaa tavoitteita itsenäisesti ja yhdessä opettajan kanssa*
- *Kykenee analysoimaan omia haasteita ja oppimisen esteitä*
- *Soitossa kuuluu oma ääni ja tulkinta*
- *Ymmärtää konsertin vuorovaikutteisena kokonaisuutena*
- *Osaa esiintyä ja ottaa yleisön huomioon*
- *Osaa tunnistaa soittoasennon, tekniikan, musiikin ilmaisun kehitettäviä asioita yhä itsenäisemmin*
- *Itsenäinen harjoittelu*
- *Syventyminen oman instrumentin traditioon ja mahdollisuuksiin levytysten, äänitteiden, teknologian ja konserttien keinoin*

LOPPUTYÖ

Konsertti tai lisäksi myös kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti

Tekninen osuus: Oppilas valmistaa kaikki asteikot kahden ja mikäli mahdollista kolmen oktaavin alueelta ilman vapaita kieliä (melodiset mollit). Opinnäytteessä esitetään lautakunnan valinnan mukaan 1 duuri ja 1 molli. Kadenssit soitetaan ilman vapaita kieliä: I - IV - I 6/4 - V7 - I. Lisäksi soitetaan yksi etydimuotoinen kappale ja rytminen omaksumistehtävä.

Ohjelmisto-osuus: Oppilas suunnittelee ja valmistaa itsensä näköisen konsertin yhdessä opettajan kanssa. Ohjelmistovalinnoissa voivat painottua oppilaan kiinnostuksen kohteet tai musiikilliset tavoitteet. Konsertin toteutuksessa suositetaan yhteissoittoa ja esille tulee ennen kaikkea oppilaan syventyminen valittuun aiheeseen/tyylilajiin/aikakauteen ym.

Ennen lopputyön suorittamista oppilas valmistaa opettajan kanssa kolminkertaisen määrän kappaleita opinnäytteen ohjelmistoon nähden. Ohjelmistoon sisältyy edelleen monipuolisesti eri tyylikausien sävellyksiä.